

הדף היומי בבלי: מסכת בבא קמא דף פ"ה
הדף היומי בהלכה: סימן קנ"ג סעיף כ"ד עד סימן קנ"ד
המוסר היומי: שמי"ל חלק ב' פרק ל' מועתה נדבר אודות כח השמיעה' עד 'ועתה נדבר אודות כח הדיבור'

לוח
לימוד
יומי

המצווה היחידה שמותר לבזבז עליה יותר מחומש ממנו

ענייני היום

למדנו 'בדף היומי בהלכה' על חשיבות המיוחדת במצוות החזקת לומדי תורה

על פי דברי השיטה מקובצת (כתובות ג, א) שמ"מ לענין החזקת לומדי תורה מותר לאדם לבזבז אפילו יותר מחומש ממנו, משום שיש לו חלק בשכר תורתו של הלומד, וככל שיוסיף להחזיקו כן יתווסף לו חלק בשכר התורה, וראה מה שהאריך בכל זה בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ד סי' לז).

וכן לענין הוצאה עבור לימוד התורה של עצמו, כתב החפץ חיים (ליקוטי הלכות יומא לה, א) שאם אינו יכול ללמוד בעצמו, יבזבז אף יותר מחומש בכדי לשכור לעצמו מלמד, כיון שמחויב לדעת אותה והיא חיוי לנצח, והוכיח כן מהמעשה של הלל הזקן המבוא בגמ' שם.

בהלכות בית הכנסת (סי' קנג סע' ו) פסק השו"ע, שמוכרים בית הכנסת וכן שאר דברים שבקדושה ואפילו ספר תורה, להספקת התלמידים [כדי שיוכלו ללמוד תורה].

וביאר המשנ"ב (ס"ק כג) שהטעם הוא שנאמר בגמ' שאין מוכרים ספר תורה אלא ללמוד תורה, ומשמע שכדי ללמוד תורה מוכרים אפילו ספר תורה, והוסיף, שדבר זה תוכחה מגולה לאותן אנשים המתרשלים להחזיק תורה בעריהם.

ואף על פי שלענין שאר צדקות קיימא לן שאסור לאדם לבזבז יותר מחומש ממנו, כתב בספרו אהבת חסד (ח"ב פ"כ אות ד)

• בשנת תקל"ו נפטר הגאון רבי יוסף (ב"ר מנחם) שטיינהרט זצ"ל, רב העיר פורדא ומגדולי פוסקי ההלכה בדורו. היה מרבوتיו המובהקים של המהר"ם בנט זצ"ל.

רבי יוסף היה מגדולי הפוסקים בדורו, והיה בקי בכל חדרי התורה. כיהן ברבנות במספר ערים ועיירות בהן: ריקסהיים, שוואבך ורפלדסווילר. כמו"כ כיהן כרב הראשי של מדינת אלזאס העליונה שבירתה שטרסבורג, ולאחר מכן היה רבה של מדינת אלזאס התחתונה בעיר נידרהיים. כהונתו האחרונה היתה בעיירה פירט, ושם מנוחתו כבוד בבית העלמין היהודי הישן. היה מרבותיו המובהקים של המהר"ם בנט זצ"ל.

• בשנת תרכ"ה הסתלק הרה"ק אליעזר ברנדווין מאזיפולע זצ"ל בהרה"ק יהודה צבי זצ"ל מסטרעטין שהיה תלמידו וממשיך דרכו של הרה"ק רבי אורי, השרך מסטרעליסק זצוק"ל.

האם מותר לכוון ספרי קודש בכריכה שיוצרה לצורך ספרי חול?

אין להסב חפץ של חולין לחפץ של קדושה, כגון המפה שעל גבי הבימה, או כריכת ספרי קודש. ואם מדובר בחפץ שיוצר לצורכי חולין אך טרם השתמשו בו - נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות ממנו תשמיש קדושה. ואף כששינה את צורת החפץ - נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות ממנו חפץ של קדושה, והמנהג להקל. וחפץ של מצוה או חפץ המשמש למצוה - כגון טלית ונרתיקה - מותר לעשותם מחפץ ששימש לצורכי חולין. [סעיף כא וס"ק קא וקג; ביאורים ומוספים דרשו, 119, 120 ו-122]

אדם המתפרנס ממכירת כלבים - האם ניתן לקבל ממנו תרומה לבית הכנסת?

בהמה שניתנה כשכר למעשה עבירה, או ששימשה כתמורה לכלב בעיסקת חליפין, אסורה בהקרבה. ובדומה לכך, אסרו חכמים לקבל כתרומה לבית הכנסת חפץ ששימש לדברים אלו; ואם הוקדש חפץ כזה לבית הכנסת, יתכן שחלה עליו קדושה, אך אסור להשתמש בו בבית הכנסת. ואם מכרו את החפץ ותרמו את תמורתו לבית הכנסת, או שבכסף שהתקבל במכירת כלב רכשו חפץ כלשהו ותרמוהו - ניתן לקבל את התרומה. [סעיף כא, ס"ק קד, קו, קז וקי, וביה"ל ד"ה אסור]

'בעל קורא' שחלה והבריא לאחר מספר שנים - האם שב לתפקידו?

אדם הנושא משרה ציבורית כלשהי - כגון רב בית הכנסת או 'בעל קורא' - וחלה, או נאלץ לעבור דירה לתקופת מה, וכיוצא בזה, ומינו אחר תחתיו - לכשיבריא, או ישוב להתגורר במקום, הריהו שב למשרתו. ובמשרות מסוימות - יש למנות גם את זה שהחליפו לתפקיד מכובד כלשהו. ואם חלפו מספר שנים מאז שעזב את משרתו - יש אומרים שאינו שב למשרתו; יש אומרים ששב באופן חלקי לצד זה שהחליפו; ויש שהסתפק בדבר. [ס"ק קטו; ביאורים ומוספים דרשו, 131]

אתמול למדנו

- כפי המקובל בימינו, אדם המעמיד חפץ כלשהו לרשות בית הכנסת, דעתו לתתו במתנה לציבור, אולם אם מדובר בספר תורה - דעתו שהספר ישאר בבעלותו.
- אם נמצא אצל אדם לאחר פטירתו כלי שכתוב עליו ששייך לאדם מסוים, מניחים שאין הכלי שייך לאותו אדם, וכתב כן רק כדי להסתיר את עושרו מעיני הבריות.
- אם נמצא אצל אדם לאחר פטירתו כלי שכתוב עליו שהוקדש לבית הכנסת וכדומה - יש אומרים שדינו כנ"ל, אך יש אומרים שבמקרה זה אין להניח שכתב כן רק כדי להסתיר את עושרו.

מחר נלמד

- איזו קדושה חלה על מקום המושכר לבית כנסת?
- האם חלה קדושה על פרוזדור בית הכנסת?
- האם יש קדושת בית הכנסת ב'אהל' שעל קברי צדיקים?